

MAZOWIECKI
WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR
ZABYTKÓW

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków i Kultury
ul. Ś. J. 1, 08-110 Łęka
tel. 25 667 54 58
www.pwz.p.l

Siedlce, 08 kwietnia 2022 r.

DS.5152.55.2022.ZP

Zarząd Powiatu Garwolińskiego

Po rozpatrzeniu wniosku z dnia 24-03-2022 r. (data wpływu 28-03-2022 r.), złożonego przez złożonego przez Pana Marka Więckowskiego - członka zarządu: Biuro Prac Inżynierskich Sp. z o.o. ul. Puszczyka, 18A m. 8, działającego w imieniu Zarządu Powiatu Garwolińskiego w sprawie wydania opinii dot. rozbudowy dróg powiatowych numer 1330W i 1366W na terenie miasta Żelechowa, gmina Żelechów, powiat garwoliński, województwo mazowieckie, na podstawie art. 11d ust. 1 pkt 8) lit. f) Ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1363 ze zm.) oraz na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021 poz. 710 ze zm.), **opiniuję pozytywnie pod względem konserwatorskim inwestycję drogową dot. rozbudowy dróg powiatowych numer 1330W i 1366W na terenie miasta Żelechowa, gmina Żelechów, powiat garwoliński, województwo mazowieckie zgodnie z załączoną dokumentacją jako współczesny element infrastruktury technicznej niezbędny dla właściwego funkcjonowania przestrzeni publicznej.**

Jednocześnie zobowiązuje się inwestora do:

1. W trakcie prowadzenia ziemnych prac budowlanych związanych z rozbudową dróg powiatowych numer 1330W i 1366W na terenie miasta Żelechowa, gmina Żelechów, powiat garwoliński, województwo mazowieckie, na odcinku inwestycji oznaczonym na załączonym planie kolorem niebieskim, Inwestor przeprowadzi badania archeologiczne nazywane w dalszej części opinii „nadzorem archeologicznym” których dokumentację złoży w archiwum Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w terminie do 3 miesięcy od daty zakończenia archeologicznych prac terenowych.

2. Zakres prac nadzoru archeologicznego obejmuje:

- a. wykonanie kwerendy archiwalnej dotyczącej obszaru badań
- b. stałą osobistą obecność kierownika badań archeologicznych na odcinku prac budowlanych objętym nadzorem archeologicznym
- c. monitoring przy użyciu detektora metali przed rozpoczęciem budowlanych prac ziemnych oraz w trakcie ich realizacji.
- d. wykonanie dokumentacji opisowej prowadzonych badań archeologicznych
- e. wykonanie czytelnej dokumentacji fotograficznej odkrywanych nawarstwień i obszaru badań
- f. wykonanie sprawozdania z badań

- g. zawiadomienie MWKZ o okolicznościach mających wpływ na stan zachowania zabytku i zakres prowadzonych prac
- h. sporządzenie i dostarczenie do wojewódzkiego konserwatora zabytków dokumentacji z ww. badań w terminie do 1 miesiąca od dnia ich zakończenia

3. Sposób prowadzenia badań:

- a. stała obserwacja profili wykopów
- b. odczyszczanie odcinków wykopów do dokumentacji
- c. wykonanie dokumentacji fotograficznej w wysokiej rozdzielczości z oznaczeniem lokalizacji prac (metryczka) i miarą; w przypadku zaciemnienia profilu zdjęcia wykonywane będą z doświetleniem
- d. wykonanie opisu obserwowanych nawarstwień kulturowych i naturalnych
- e. wykonanie planu zbiorczego obszaru badań w wersji analogowej i
- f. elektronicznej (w formacie SHP) z odnośnikami do opisu obserwacji
- g. wskazanie na planie zbiorczym miejsc wykonywania fotografii z oznaczeniem kierunku ujęcia
- h. lokalizowanie znalezisk za pomocą odbiornika GPS

Badania archeologiczne wymienione w pkt 1 może prowadzić osoba posiadająca uprawnienia określone w art. 37e z ustawy z dnia 23. lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2020 r. poz. 282). Na wykonanie ww. badań Inwestor zobowiązany jest uzyskać pozwolenie wojewódzkiego konserwatora zabytków w drodze odrębnej decyzji.

Szczegółowy sposób prowadzenia prac archeologicznych terenowych oraz dokumentacyjnych zostanie określony w decyzji o pozwoleniu na prowadzenie badań archeologicznych.

Dla całego przedmiotowego obszaru należy sporządzić bazę danych oraz mapę w systemie informacji przestrzennej GIS zawierającą całość wyników wszystkich etapów badań.

4. Inne wskazania:

- a. Przy niesprzyjających warunkach atmosferycznych, uniemożliwiających dokumentowanie oraz poprawną eksplorację obiektów archeologicznych – prace należy przerwać, a odsłonięte relikty zabezpieczyć przed zniszczeniem.
- b. Dokumentację przebiegu wszystkich etapów badań archeologicznych oraz opracowania wyników tych badań należy prowadzić w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację i dokładną przestrzenną lokalizację wszystkich czynności oraz dokonanych odkryć.
- c. Sprawozdanie oraz dokumentację z przebiegu badań archeologicznych należy przekazać Mazowieckiemu Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków w terminie do 3 tygodni od dnia zakończenia badań.
- d. W trakcie badań archeologicznych oraz po ich zakończeniu należy zapewnić pełne opracowanie i konserwację wszystkich zabytków archeologicznych, w tym tzw. zabytków masowych. Wszelka ewentualna selekcja archeologicznego materiału zabytkowego może mieć miejsce jedynie po złożeniu całości

dokumentacji i pełnym opracowaniu badań w uzgodnieniu z MWKZ oraz jednostką muzealną podejmującą się przechowania zabytków.

5. Dokumentację z ww. badań archeologicznych należy przekazać do archiwum Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w terminie do trzech miesięcy od dnia zakończenia badań.

6. Należy zachować szczególną ostrożność podczas wykonywania prac budowlanych w bezpośrednim sąsiedztwie kapliczki z zabytkową rzeźbą św. Nepomucena wpisaną do rejestru zabytków pod nr B-340 decyzja z dnia 06-01-1971 r. zlokalizowaną przy skrzyżowaniu ulic Chłopskiego i Długiej w Żelechowie na dz. nr ewid. 3018. W szczególności należy zwrócić uwagę aby praca ciężkiego sprzętu budowlanego nie wywoływała wstrząsów mogących zagrozić strukturze przedmiotowej kapliczki oraz nie uległa uszkodzeniu zabytkowa rzeźba. W żadnym wypadku nie należy wykonywać czynności mogących negatywnie wpłynąć na posadowienie obiektu.

Uzasadnienie: projektowana inwestycja w części swojego przebiegu znajduje się w granicach stanowiska archeologicznego nr AZP 66-75/1 ujętego w krajowej i wojewódzkiej ewidencji zabytków, częściowo na terenie wpisanym do rejestru zabytków pod nr A-7/38 decyzją z dnia 25-01-1955 oraz bezpośrednio przy kapliczce z zabytkową rzeźbą św. Nepomucena wpisaną do rejestru zabytków pod nr B-340 decyzja z dnia 06-01-1971 r. zlokalizowaną przy skrzyżowaniu ulic Chłopskiego i Długiej w Żelechowie na dz. nr ewid. 3018.

Zgodnie z art. 31 ust. 2 w zw. z art. 31 ust. 1a pkt 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021 r. poz. 710 ze zmian.) wojewódzki konserwator zabytków ustala w drodze decyzji zakres niezbędnych badań archeologicznych w obrębie inwestycji zlokalizowanej na terenie wpisanym do rejestru zabytków lub naruszającej stanowisko archeologiczne znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków lub chronionym na podstawie ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. W myśl art. 3 cyt. ustawy zabytkiem jest nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową. Zgodnie z art. 6 ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami podlegają, bez względu na stan zachowania, m. in. zabytki nieruchome będące krajobrazami kulturowymi, układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi jak również zabytki archeologiczne będące, w szczególności: pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa, cmentarzyskami, kurhanami, relikdami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej. Z treści art. 31 ustawy z dnia 23. lipca 2003 r. wynika, że osoba fizyczna lub jednostka organizacyjna, która zamierza realizować roboty budowlane przy zabytku nieruchomym objętym ochroną konserwatorską jest obowiązana, z zastrzeżeniem art. 82a ust. 1, pokryć koszty badań archeologicznych oraz ich dokumentacji, jeżeli przeprowadzenie tych badań jest niezbędne w celu ochrony tych

zabytków. Zakres i rodzaj niezbędnych badań archeologicznych, o których mowa w art. 31 ust. 1a, ustala wojewódzki konserwator zabytków w drodze decyzji, wyłącznie w takim zakresie, w jakim roboty budowlane albo roboty ziemne lub zmiana charakteru dotychczasowej działalności na terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, zniszczą lub uszkodzą zabytek archeologiczny. Zgodnie z definicją przedstawioną w art. 3 pkt 11 cyt. ustawy badania archeologiczne są to działania mające na celu odkrycie, rozpoznanie, udokumentowanie i zabezpieczenie zabytku archeologicznego. Z przytoczonych regulacji wynika, iż organ konserwatorski wydaje decyzję określającą zakres i rodzaj badań archeologicznych, których przeprowadzenie jest niezbędne z uwagi na zagrożenie, jakie dla zabytków archeologicznych mogą stanowić planowane przez dany podmiot roboty budowlane (albo ziemne). Dla zastosowania ww. art. 31 ust. 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wystarczającym jest ustalenie, że w wyniku realizacji planowanej inwestycji może dojść do zniszczenia lub uszkodzenia zabytku archeologicznego. Celem tej regulacji jest zachowanie zabytku archeologicznego, a biorąc pod uwagę definicję badań archeologicznych - należy uznać, że dotyczy to także tego, który dotychczas nie został odkryty, niemniej występują okoliczności wskazujące na występowanie tego rodzaju zabytków na danym terenie. Analiza dostępnej dokumentacji archiwalnej i kartograficznej obszaru objętego wnioskiem oraz przewidywanego wpływu realizacji inwestycji na zabytki zlokalizowane w obszarze jej oddziaływania wykazała, że w toku projektowanych prac budowlanych mogą zostać ujawnione relikty osadnictwa wczesnohistorycznego i historycznego związanego z rozwojem urbanistycznym miasta Żelechowa. W związku z powyższym, wojewódzki konserwator zabytków powinien podjąć działania administracyjne, które udaremnią naruszenie lub zniszczenie zabytków chronionych przepisami prawa. Zgodnie z treścią art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 176) opinie, o których mowa w ust. 1 pkt 8 cyt. ustawy, zastępują uzgodnienia, pozwolenia, opinie bądź stanowiska właściwych organów wymagane odrębnymi przepisami, w tym wspomniane wcześniej decyzje wydane w oparciu o art. 31 ust. 2 w zw. z art. 31 ust. 1a pkt 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2021 r. poz. 710 ze zm.).

Z poważaniem

Z up. MAZOWIECKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
KONSERWATORA ZABYTKÓW

Mirosław Jarczewski
Kierownik Delegatury w Siedlcach

Otrzymują:

1. adresat
2. a/a

Oprac. Zbigniew Pawlak tel. 25 63 394 58

Załącznik nr 1
do opinii Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia ...0.8.KW.1. 2022....;
znak: DS.5152.55.2022.ZP

Legenda

 obszar inwestycji objęty obowiązkiem
przeprowadzenia badań archeologicznych

WOJEWÓDZKI URZĄD OCHRONY ZABYTKÓW
W WARSZAWIE

Delegatura w Siedlcach
08-110 Siedlce, ul. Bema 4a
tel. 025/633-56-29, fax: 025/633-94-58

Z up. MAZOWIECKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
KONSERWATORA ZABYTKÓW

Mirosław Starczewski
Kierownik Delegatury w Siedlcach

MAZOWIECKI
WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR
ZABYTKÓW

Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Warszawie
ul. Chałubińskiego 4A, 00-110 Siedlce
tel. 25 63 94 58
www.mwz.pl

Siedlce, 23 maja 2022 r.

DS.5152.84.2022.ZP

Zarząd Powiatu Garwolińskiego

Po rozpatrzeniu wniosku z dnia 12-05-2022 r. przez złożonego przez Pana Marka Więckowskiego - członka zarządu: Biuro Prac Inżynierskich Sp. z o.o. ul. Puszczyka, 18A m. 8, działającego w imieniu Zarządu Powiatu Garwolińskiego w sprawie ponownego wydania opinii w związku z wprowadzonymi zmianami w projekcie dot. rozbudowy dróg powiatowych numer 1330W i 1366W na terenie miasta Żelechowa, gmina Żelechów, powiat garwoliński, województwo mazowieckie, na podstawie art. 11d ust. 1 pkt 8) lit. f) Ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 176 t.j.) oraz na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2022 poz. 840 t.j.), **opiniuję pozytywnie pod względem konserwatorskim inwestycję drogową dot. rozbudowy dróg powiatowych numer 1330W i 1366W na terenie miasta Żelechowa, gmina Żelechów, powiat garwoliński, województwo mazowieckie zgodnie z załączoną dokumentacją.**

Jednocześnie podtrzymuję swoje stanowisko zawarte w opinii nr DS.5152.55.2022.ZP z dnia 08 kwietnia 2022 r.

Z poważaniem

Z up. MAZOWIECKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
KONSERWATORA ZABYTKÓW

Mirosław Starczewski
Kierownik Delegatury w Siedlcach

Otrzymują:

1. adresat
2. a/a

Oprac. Zbigniew Pawlak tel. 25 63 394 58

Odebrane 30.05.2022

